

Tomas Öhman
Avfallstrateg
Tomas.ohman@ekero.se

Charlotta Lif-Sjöcrona
Ekonom
Charlotta.lif-sjocrona@ekero.se

PM Särredovisning Avfall 2019 för Teknik- och exploateringsenheten - Tekniska nämnden

Dnr TN20/2-023

1. Året i korthet

- **Årets resultat**
Avfallsverksamheten redovisar ett nollresultat. Verksamheterna visar ett nettounderskott med (-) 1,5 mnkr år 2019.
- **Måluppfyllelse**
Avfallsverksamheten arbetar med utgångspunkt från avfallsföreskriften. Målen beskrivs i den av KF antagna Avfallsplanen KS14/314, som sträcker sig mellan 2016 och 2023. Inga politiska mål är riktade mot avfallsverksamheten under mandatperioden 2019 t o m 2022.
- **Prioriteringar och satsningar**
Avfallsverksamheten har fortsatt att arbeta med utgångspunkt från en miljöstyrande taxa.

Under året tog kommunfullmäktige beslut om förändrad avfallstaxa. Avgiften regleras från den 1 januari 2020.

Med utgångspunkt i regeringsbeslut om ökat producentansvar har samråd hållits med FTI om att införa bostadsnära insamling av förpackningar.

Alla ÅVS har utrustats med klädinsamling från Emmaus, vilket ökade insamlingen av kläder med 25% under 2019.

- **Resultat av årets internkontroll**
Avfallsverksamhetens internkontrollplan innehåller fem kontrollområden och kommer att redovisas i ärende TN20/22 Redovisning av internkontroll 2019, Teknik- och exploateringsenheten.

2. Verksamhetsuppföljning

Uppföljning av entreprenaderna har under året utförts genom egenkontroller och regelbundna driftsmöten mellan entreprenörerna och kommunen. Kommunens ansvar har bland annat omfattat planering, upphandling och uppföljning av entreprenaderna. Kundtjänst och fakturering hanteras av externa samarbetspartners.

2.1. Prioriterade uppdrag

Under året har slamentreprenören initierat ett projekt för att ytterligare förbättra det befintliga slamtömningsschemat. Detta projekt förväntas vara slutfört under hösten 2020. De inkörningsproblem som noterades gällande slamhämtningen föregående år har upphört.

Årets plockanalys^[1] visar att ca 70-75% av kärlavfallets volym fortfarande består av förpackningar. Åtgärder med utgångspunkt från avfallsföreskriften planeras till 2020 genom ny avfallstaxa.

Enligt plockanalysen sorteras endast 35 % av kommunens matavfall i den gröna påsen. Fler åtgärder med utgångspunkt från avfallsföreskriften planeras i syfte att öka mängden sorterat matavfall.

Avfallsverksamheten har utökat sitt samarbete med Emmaus. Samtliga ÅVS är nu utrustats med klädinsamlingskärl, vilket har ökat insamlingen med 25%.

Kommunen har köpt in en extra komprimatorcontainer för plast, för utökad fyllnadsgrad innan borttransport.

Underlag har också tagits fram för en förstärkning av bevakningen av Skå ÅVC.

2.2. Väsentlig händelse

Under året har kommunfullmäktige beslutat om förändrad avfallstaxa. Avgiften regleras från den 1 januari 2020.

Formellt samråd har hållits med FTI om att införa bostadsnära insamling av förpackningar. Med utgångspunkt i regeringsbeslut om ökat producentansvar ska 60% av alla bostäder erbjudas en egen återvinningstation på sin fastighet till år 2021.

---

^[1] Plockanalys utförd mars 2019

Återvinningsstationen vid Träkvista Torg kommer inte ersättas i den nya detaljplanen.

Ny förbränningsskatt införs 1 april 2020, vilket kommer påverka kommunens kostnader för omhändertagande av kärnavfall.

2.3 Internkontroll

Avfallsverksamhetens internkontrollplan innehåller fem kontrollområden.

- LOU (lagen om offentlig upphandling)
- Leveranskontroll och fakturagranskning
- Personal - volym - och kompetens
- Besiktningar - och kontroller
- Handhavande av inkomna handlingar 2019

Leveranskontroll och fakturagranskning visar på fortsatt behov av kontroll, då avvikelser har upptäckts. Resultatet kommer att redovisas i sin helhet inom ramen för Teknik- och exploateringsenhetens internkontroll.

2.4. Måluppfyllelse - Avfallskollektivet

Avfallsverksamheten beskrivs i den av KF antagna Avfallsplanen KS14/314, som sträcker sig mellan 2016 och 2023.

Det finns mål inom kategorierna God service, Förebygga och återanvända, Avfall är en resurs, samt Minimerad påverkan på hälsa och miljö.

Här redovisas huvudmålen och ett axplock av avfallsplanens åtgärder för att uppnå målen.

God Service	Huvudmål: 90 % av abonnenterna ska uppleva avfallshanteringen som en god service	Senaste mätningen 2017 låg på 83%
	Åtgärds punkter	Status
	Ta fram kommunikationsplan	Något formellt dokument finns ej
	Uppdatera hemsidan	Avvaktar en större uppdatering av hela kommunens hemsida
	Samarbete med skolor	Plan 2020 omfattar informationsinsatser på skolor.
	Tömningsregistrering av kärl	Klart
	Utreda kostnadseffektivitet inom avfallsverksamheten	Ingen formell sammanställning finns ännu
Förebygga och återanvända	Huvudmål: Mängden insamlat avfall per invånare ska minska jmf med 2014	Sedan 2014 har tot mängd (ÅVC+kärl) gått från 430 till 413 kg/inv (-4%).
	Vidareutveckla konceptet återbruk	Initierat
	Minska mängden matsvinn	Gröna påsen blev krav 2018. Annonskampanjer och medverkan i regionala kampanjer har skett. Ansvar kommunal verk. på BUN
Avfall en resurs	Huvudmål: Mängden felsorterat avfall ska minska jmf med 2012 och senast 2020/23 ska 50/80% av matavfallet tas om hand	Oförändrat
	Införa matavfallsinsamling	Klart och pågår
	Införa miljöstyrande avfallstaxa	Klart och pågår
	Utreda fastighetsnära insamling	Införs 2021 genom TIS-projektet
Minimerad påverkan på hälsa och miljö	Mängden FA och elavfall i kärlavfallet ska minska jmf med 2012	Nivån är på eller under nationella snittet, och mycket bättre jmf med 2012
	Informera om Miljöboxen	Ej genomfört.
	Förbättra arbetsmiljö för avfallspersonal	Sker systematiskt

3. Verksamhetsmått

3.1 Verksamhetsmått i siffror

	2019	2018	2017	2016	2015
KG/invånare					
Kärlavfall	190	195	209	212	213
ÅVC- avfall	223	212	214	208	228
Grovavfall, ej ÅVC	0,7	0	5	6	7
Farligt avfall	4	4	5	4	4
Elavfall	Stat klar i februari	12	13	13	14
Total (KG/inv.)		423	446	443	466
Tonnage					
Kärlavfall (ej optiskt sorterat)	524	322	0	228	4 559
Kärlavfall (optiskt sorterat)	4856	5 200	5 790	5 539	1 148
Grovavfall, ÅVC	6316	6 014	5 936	5 676	6 131
Farligt avfall	114	111	113	106	97
Kläder	103	83	79	72	78
Elavfall	Stat klar i februari	327	389	363	385
Totalt (ton)		12 057	12 307	11 984	12 398
Antal registrerade besök ÅVC	72 157	68 918	66 462	65 000	-
Antal registrerade företagsbesök ÅVC	862	839			
Slam (enskilt avlopp (m3))	17 590*	13 683	10 794	14 618	17 252
Fett (m3)	334	111+	258	258	227

*Resultat från december 2019 har ej inkommit.

3.2. Verksamhetsmått – avvikelser

Mängden kärslavfall fortsätter att sjunka under 2019 samtidigt ökar mängden avfall vid kommunens ÅVC.

Tack vare närvaro av klädinsamlingsbehållare på alla återvinningsstationer så har insamlingsvolymerna ökat med 30% jämfört med 2018.

Våren 2018 gjordes mätningar av mängden gröna påsar i Ekerös kärslavfall direkt på sorteringsverket i Södertälje. Mängden gröna påsar var då endast 8-10 %. I april 2019 gjordes ytterligare mätningar och mängden gröna påsar hade då ökat till 14 %. Den totala mängden matavfall uppskattas till ca 40%, vilket innebär att endast 35% av det potentiella matavfallet läggs i grön påse. Målet 2020 är 50% och 2023 80%.

Ca 93 % av allt kärslavfall skickas idag till förbränning.

4. Årets resultat

Den kommunala avfallsbranschen arbetar med ett självkostnads reglerat avgiftsuttag för sina tjänster. Självkostnadsprincipen påverkar hur redovisningen inom branschen bör hanteras. Enligt självkostnadsprincipen skall ekonomiskt överskott inom taxeekonomin inte betraktas som vinst, utan som en skuld till avgiftskollektivet. Årets överskott respektive underskott regleras mot avfallsverksamhetens balansräkning, därigenom redovisar avfallsverksamheten alltid ett nollresultat.

Bruttokostnad 2019 uppgår till (-) 33,5 mnkr och bruttointäkt (+) 32 mnkr. Verksamheterna redovisar ett underskott med (-) 1,5 mnkr år 2019.

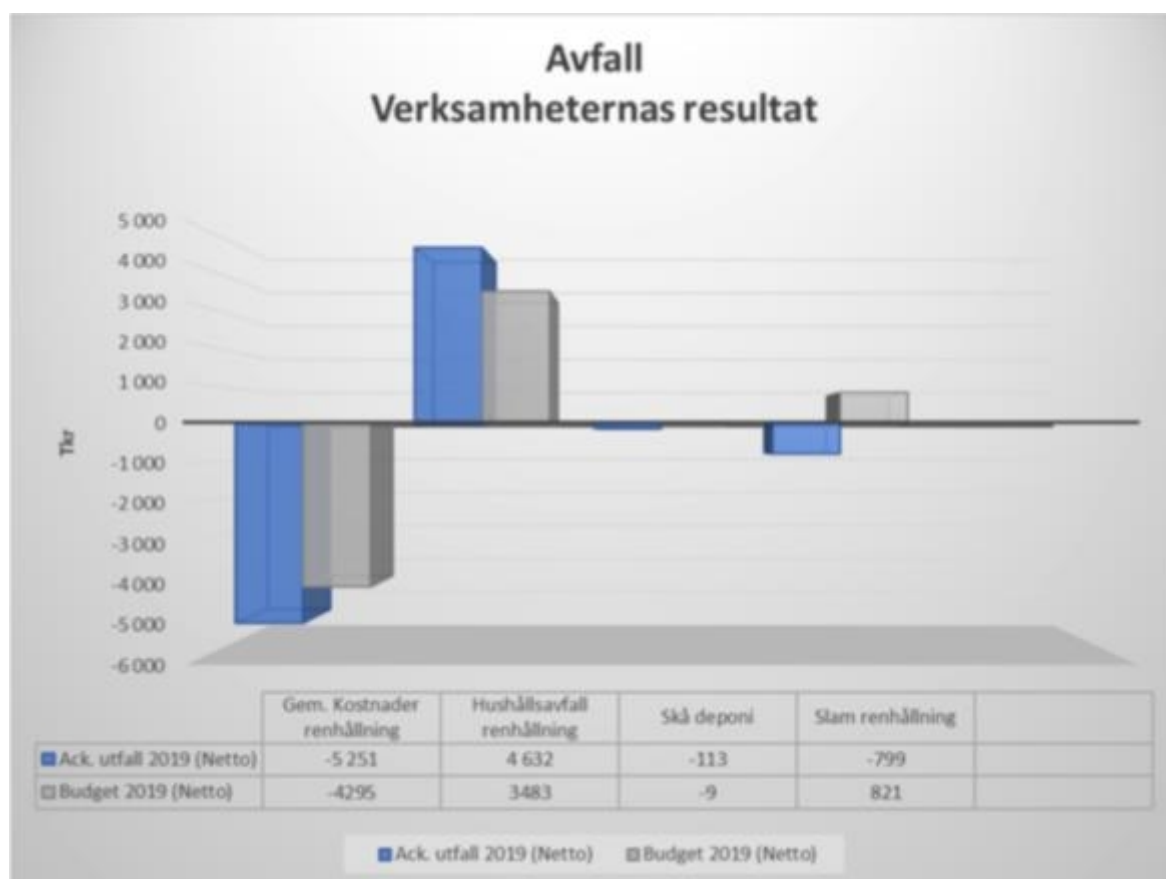
Det negativa resultatet domineras av kostnadsökning till följd av indexuppräknning samt efterdebitering från avfallsverksamhetens leverantörer.

4.2 Verksamhetens utfall och resultat

Gemensamma kostnader, renhållning visar ett negativt resultat. Avvikelsen kan förklaras av efterfakturerings av löpande administrativa kostnader från tidigare år med (-) 1,0 mnkr.

Hushållsavfall och renhållning visar ett positivt utfall mot budget på (+) 1,1 mnkr. Avvikelsen kan förklaras av lägre kostnader än budgeterat vid hantering av kommunens avfallsvolymer.

Slam, renhållning visar ett negativt utfall mot budget med (-) 1,6 mnkr. Avvikelsen kan dels förklaras av efterfakturerings av slambehandling från år 2014 och fram till 2019.

Detaljer redovisas i bilaga 2. Siffror redovisade exklusive reglerings post.

Det finns ett stort behov av tätare avstämning av avfallsvolymerna och genomgång av konteringsstruktur att säkerställa en korrekt uppföljning av verksamheterna.

5. Investeringar

Inga investeringar gjordes inom ramen för Avfallsverksamheten under år 2019.

6. Framåtblick

En växande kommun kräver att kommunens återvinningscentraler och återvinningsstationer är dimensionerade för att ta emot ökade avfallsvolymer. Det är därför viktigt att i alla nya detaljplaner avsätta ytor för återvinning, t ex i form av återvinningsstationer och miljöhus.

Utvecklingen av Ekerö kommun från landsort till småstad innebär bland annat att allt fler av kommunens medborgare bor i flerbostadshus. En utveckling av den miljöstyrande taxan planeras att införas så att även bostäder med gemensamhetslösningar inkluderas.

Enligt ett regeringsbeslut från 2018 ska producenterna ta det fulla ekonomiska ansvaret för insamling av förpackningar och returpapper genom tillståndspliktiga insamlingssystem. I praktiken kommer de nya insamlingssystemen innebära att varje enskild fastighet får ett annat, eller ett ytterligare insamlingskärl som är förberett för sortering av sopor redan i kärlet. Hushållsavfall kan därmed i viss utsträckning sorteras på den egna fastigheten istället för att som idag sorteras på återvinningsstationer, i den mån avfallet alls sorteras idag.

För kommunen kan detta innebära minskade mängder avfallsvolymer och kostnader, förutsatt att medborgare i högre grad sorterar i FTIs nya insamlingssystem som bedrivs inom ramen för TIS-projektet^[3].

Kommunen behöver vidare utreda förutsättningar för att genomföra bostads- eller kvartersnära insamling. Det kan bland annat handla om hur arbetet skall organiseras, drivas och samordnas med andra förekommande insamlingssystem för att undvika driftproblematik.

---

^[3] <https://www.ftiab.se/2736.html>

